

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudkyň Mgr. Michaely Bejčkové a Mgr. Aleny Krýlové v právní věci žalobce: LIQUIDATORS, v. o. s., se sídlem Radhošťská 1942/2, 130 00 Praha 3 – Žižkov, proti žalovanému Ministerstvu vnitra, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, o žalobě na ochranu před nečinností správního orgánu,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobce podal dne 27. června 2011 žádost, aby jeho datová schránka plnila funkci datové schránky orgánu veřejné moci (§ 5a zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů). Žalovaný však žalobci sdělil dne 13. září 2011, že žalobce jako insolvenční správce nevykonává působnost v oblasti veřejné správy, a datová schránka orgánu veřejné moci mu tak nemůže být zřízena. Žalobce v reakci na to podal rozklad, dne 7. února 2012 mu však ředitel odboru rozvoje projektů a služeb eGovernment sdělil, že proti postupu, jímž odbor nevyhověl jeho žádosti, není možné podat rozklad: postup při vyřizování žádosti totiž nepodléhá části druhé správního řádu, ale části čtvrté, a přezkum postupu zmíněného odboru tak není možný.

Žalobce v žalobě uvedl, že považuje sdělení žalovaného ze dne 13. září 2011 za rozhodnutí správního orgánu o žádosti, proti kterému je možné podat rozklad, a o takovém rozkladu musí být rozhodnuto. Dále žalobce setrval na tom, že žalovaný měl jeho žádosti vyhovět, neboť insolvenční správce je v postavení orgánu veřejné moci. Žalobce proto navrhl, aby soud uložil žalovanému rozhodnout o jeho rozkladu.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na svých závěrech a navrhl zamítnutí žaloby.

Žaloba není důvodná.

Podle § 79 soudního řádu správního (zákon č. 150/2002 Sb.; dále jen „s. ř. s.“), se ten, kdo bezvýsledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.

Žalobce v této věci namítal, že postup žalovaného při zřizování datové schránky orgánu veřejné moci se řídí částí druhou správního řádu, tj. že jde o správní řízení, ve kterém žalovaný vydává rozhodnutí, a to poté podléhá přezkumu v řízení o rozkladu. Tento názor ale není správný (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu publikovaný pod č. 2941/2014 Sb. NSS). Osoba, která chce získat datovou schránku (či chce, aby její již zřízená datová schránka plnila funkci datové schránky orgánu veřejné moci), sice podává „žádost“, ovšem to ještě neznamená, že touto „žádostí“ se zahajuje správní řízení a že o ní má Ministerstvo vnitra vydávat rozhodnutí. Zákon koncipuje postup při zřizování datových schránek jako neformální faktický postup, který ústí buď ve faktické zřízení datové schránky (resp. v to, že ministerstvo změnilo status datové schránky tak, aby mohla plnit funkci datové schránky orgánu veřejné moci), nebo v neformální vyrozumění o tom, že žádosti nelze vyhovět pro nesplnění zákonných podmínek. Jak uvádí NSS, zákon č. 300/2008 Sb. ani neobsahuje odkaz na správní řád, a proto se při zřizování datových schránek postupuje obdobně podle části čtvrté správního řádu (viz § 177 odst. 2 správního řádu). Zákon neupravuje ani možnost napadnout ono vyrozumění o tom, že není možné zřídit datovou schránku (resp. učinit z ní datovou schránku orgánu veřejné moci), opravným prostředkem.

Žalovaný tedy postupoval správně, když žalobci dne 7. února 2012 sdělil, že proti postupu odboru rozvoje projektů a služeb eGovernment nelze podat rozklad. Žaloba, kterou žalobce žádal soud, aby uložil žalovanému rozhodnout o jeho rozkladu, proto nemůže být úspěšná. Stejně tak by nemohla uspět ani žaloba, kterou by se žadatel o datovou schránku domáhal, aby orgánu prvního stupně byla uložena povinnost vydat rozhodnutí o tom, že datovou schránku nelze zřídit (resp. že z ní nelze učinit datovou schránku orgánu veřejné moci), neboť zřízení datové schránky je faktickým úkonem, nikoli „rozhodnutím ve věci samé“ či „osvědčením“ ve smyslu § 79 s. ř. s.

To ale neznamená, že by žadatel, kterému nebyla zřízena datová schránka (resp. datová schránka orgánu veřejné moci), neměl žádnou soudní obranu. Podle NSS je prostředkem ochrany před takovým postupem Ministerstva vnitra žaloba na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 s. ř. s.: zásahem totiž může být i nezákonná nečinnost spočívající v tom, že správní orgán neučiní jiný úkon než rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení, ač by jej učinit měl.

Soud proto zvažoval, zda by žalobu nebylo možné pokládat podle jejího obsahu nikoli za žalobu proti nečinnosti, ale za žalobu proti nezákonnému zásahu; dospěl však k závěru, že to v tomto případě není možné.

Platí, že pro určení žalobního typu je třeba posuzovat návrh podle jeho obsahu, nikoli podle označení; pro soud je přitom závazný jeho petit. Pokud by byl mezi obsahem žaloby a navrženým petitem rozpor, popř. by byl rozporný samotný petit, bylo by třeba takovou vadu nejprve odstranit postupem dle § 37 odst. 5 s. ř. s. Teprve pokud by rozpor nebyl odstraněn a nadále by nebylo zřejmé, čeho se žalobce domáhá, mohl by soud žalobu odmítnout.

NSS ve shora citovaném publikovaném rozhodnutí řešil právě i otázku odstraňování vad nejasné žaloby; ve věci, kterou se zabýval, však byla situace odlišná od věci nyní projednávané. Žalobce v oné věci sice také označil svou žalobu jako žalobu proti nečinnosti správního orgánu, ale z celé žaloby nebylo jasné, zda se domáhá vydání rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s., nebo spíše zřízení datové schránky (tedy zda žádá ochranu před faktickým zásahem spočívajícím v nezákonné nečinnosti). I petit v oné věci byl formulován alternativně a ve své druhé části mířil k faktickému konání žalovaného: od soudu se žádalo, aby žalovanému uložil zahájit řízení o zřízení datové schránky, nebo zřídit datovou schránku a sdělit žalobci přístupové údaje k ní.

V této věci ale pro odstraňování vad žaloby nebyl důvod a soud tu neměl ani žádný prostor pro to, aby si mohl žalobu vyložit jako žalobu proti nezákonnému zásahu. Žaloba je podle svého označení, obsahu i petitu jednoznačně žalobou na ochranu před nečinností správního orgánu. Žalobce se nedal zvíkat sdělením žalovaného, podle něž se postup při zřizování datových schránek neřídí částí druhou správního řádu (*Obecná ustanovení o správním řízení*), ale částí čtvrtou (*Vyjádření, osvědčení a sdělení*) – nýbrž setrval ve svém přesvědčení, že tento postup je správním

řízením, v němž se vydává správní rozhodnutí, a že proti tomuto rozhodnutí je možné podat rozklad. Veden tímto přesvědčením pak žalobce koncipoval i žalobu, která nevyvolává žádné pochybnosti o tom, čeho se žalobce domáhá. Z žaloby nelze nijak dovodit, že by jí žalobce usiloval o faktický úkon žalovaného – tedy o to, aby žalovaný učinil z jeho datové schránky datovou schránku orgánu veřejné moci. Obsah i petit žaloby míří výlučně k tomu, aby ministr vnitra rozhodl o žalobcově rozkladu.

Soud si je vědom toho, že i když žalobce považoval postup při zřizování datové schránky za správní řízení a nevůli žalovaného rozhodnout o jeho rozkladu pokládal za nezákonnou nečinnost ve správním řízení, obrátil se v této situaci přímo na soud, ač – kdyby opravdu šlo o správní řízení – měl předtím vyčerpat možnosti nápravy nečinnosti ve správním řízení, tj. podat návrh na opatření proti nečinnosti podle § 80 správního řádu. Tato úvaha je ale scestná, protože ve skutečnosti o žádné správní řízení nešlo. Proto nebylo namístě žalobu odmítat, ale naopak ji posoudit věcně. Věcné posouzení pak vedlo k zamítnutí žaloby z důvodů shora uvedených.

Žalobce se svými námitkami tedy neuspěl; jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, městský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o žalobě nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.; kromě obecných náležitostí podání musí kasační stížnost obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze 29. srpna 2014

JUDr. Eva Pechová
předsedkyně senátu